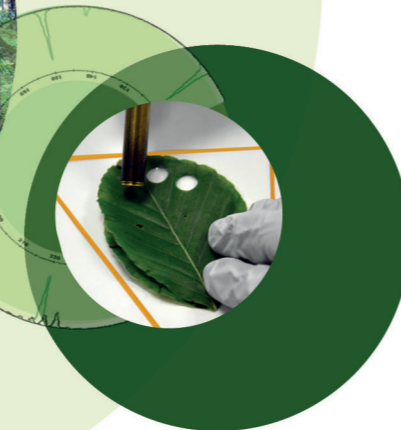

RAZVOJ SISTEMA GOZDNEGA GENETSKEGA MONITORINGA

LIFE GEN MON novice

Transekt LIFE GEN MON
2015/2

OBIŠČITE NAS

Če vas projekt zanima in bi želeli izvedeti več ali stopiti v stik s člani projektne skupine, nas lahko obiščete na spletni strani: <http://www.lifegenmon.si/> in družbenih omrežjih:

[facebook.com/lifegenmon](https://www.facebook.com/lifegenmon) twitter.com/lifegenmon [linkedin.com/company/lifegenmon](https://www.linkedin.com/company/lifegenmon)

Slovenija:

Gozdarski inštitut Slovenije

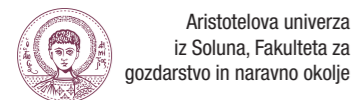

Zavod za gozdove Slovenije

Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij osrednje Slovenije

Greece:

Aristotelova univerza iz Soluna, Fakulteta za gozdarstvo in naravno okolje

Republika Grčija, decentralizirana uprava Makedonije in Trakije, Generalni direktorat za gozdarstvo in ruralne zadeve

Germany:

Bavarski urad za gozdno semenarstvo in sadnjo drevja

Kolofon / LIFE GEN MON novice / Transekt LIFE GEN MON 2015/2 / ISSN 2463-8455 / Izdajatelj: Gozdarski inštitut Slovenije, Založba *Silva Slovenica* / Glavna urednica: prof. dr. Hojka Kraigher / Tehnični urednik: Boris Rantaša / Lektura: Prevajalska zadruga Soglasnik z.o.o. / Oblikovanje: Iz principa / Tisk: Birografika Bori d.o.o. / Naklada: 500 izvodov / Novičnik je v obliki PDF objavljen na spletni strani www.lifegenmon.si/ / Kontakt: Gozdarski inštitut Slovenije – projekt LIFE GEN MON, Večna pot 2, 1001 Ljubljana, Slovenija, e-pošta: info@gozdis.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Projekt sofinancira finančni instrument Evropske unije LIFE (program za okolje in podnebne ukrepe).

LIFE FOR EUROPEAN FOREST GENETIC MONITORING SYSTEM

O PROJEKTU

Ohranjanje biotske raznovrstnosti gozdov na genetski ravni je temeljnega pomena za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Gozdni genetski monitoring nam omogoča, da zaznamo potencialno škodljive spremembe v gozdovih, še preden te postanejo vidne človeškemu očesu. Lahko služi kot zgodnji opozorilni sistem, ki bo pripomogel k ocenjevanju in napovedovanju dolgoročnega odziva drevesnih vrst na podnebne spremembe in kot pomožni mehanizem pri gospodarjenju z gozdovi.

Cilj projekta LIFE GEN MON je podpora dolgoročnemu ohranjanju prilagodljivosti dreves na spremembe v okolju z razvojem sistema za gozdni genetski monitoring (GGM). Projekt sofinancirata finančni instrument Evropske unije LIFE (program za okolje in podnebne ukrepe) in Ministrstvo za okolje Republike Slovenije. Pri projektu sodeluje šest partnerjev iz treh držav – Slovenije, Nemčije, Grčije. Projekt koordinira prof. dr. Hojka Kraigher iz Gozdarskega inštituta Slovenije. Začel se je julija 2014 in traja do junija 2020, celotni proračun projekta pa je 5.484.162 evrov.

LIFE GEN MON TRANSEKT

Območje projekta LIFE GEN MON sega od Bavarske na severozahodu do Grčije na jugovzhodu in vključuje Nemčijo, Avstrijo, Slovenijo, del Madžarske, Hrvaško, Bosno in Hercegovino, Srbijo, Črno goro, Makedonijo, Albanijo in Grčijo. Za velik del tega območja je značilna izjemna biotska pestrost. Bukovi, jelovi in mešani gozdovi so prevladujoči tipi gozdov, zato sta bili kot poskusni vrsti za izvajanje spremljanja stanja gozdne genetske pestrosti izbrani prav bukev in jelka. Transekt vključuje šest raziskovalnih ploskev: eno za evropsko bukev (*Fagus sylvatica*) in eno za jelko (*Abies alba/Abies borisii-regis*) v vsaki projektni državi (Slovenija, Nemčija, Grčija).

V prvem letu projekta sta bili organizirani dve transektni vožnji projekta LIFE GEN MON. Njun namen je bilo seznanjanje projektne ekipe z različnimi okoljskimi pogoji, gozdovi, gozdarstvom in lokalnim strokovnim znanjem na projektnem območju. Eden od ciljev transektnih voženj je bilo tudi spodbujanje razprave in promocija pomena gozdnega genetskega monitoringa z lokalnimi koordinatorji, gozdarji in odločevalci.

Transekt LIFE GEN MON - projektno območje in ploskve za gozdni genetski monitoring

PRVA TRANSEKTNA VOŽNJA

Prva transektna vožnja je trajala od 17. do 26. julija 2014. Udeležence je popeljala od Nemčije do Grčije.

17. julij 2014 – Prva transektna vožnja se je začela v Nemčiji, kjer je dr. Monika Konnert predstavila potencialno raziskovalno ploskev za gozdni genetski monitoring za jelko. Projektna skupina je nato odpotovala v Slovenijo, kjer sta dr. Gregor Božič in dr. Marjana Westergren predstavila možne ploskve za gozdni genetski monitoring za jelko in bukev. O bukovi ploskvi na Osankarici (Pohorje) je bilo že zbranih nekaj osnovnih informacij o genetski pestrosti in variabilnosti in je bila pomemben kandidat za izbor za genetske analize v okviru projekta LIFEGENMON.

18. julij 2014 – Drugi dan prve transektne vožnje je zaznamovala dolga pot do Bosne in Hercegovine (BiH), kjer je ekipa najprej obiskala gozdno drevesnico v kraju Žepče - Logovi v bližini Zenice. Pozneje ta dan so udeleženci obiskali Gozdarsko fakulteto v Sarajevu pod vodstvom nacionalne kontaktne točke LIFEGENMON prof. dr. Daliborja Balliana, kjer so se srečali z dekanom in predstavniki zveznega ministristva.

19. julij 2014 – Pot se je nadaljevala skozi BiH, kjer je projektna skupina obiskala veličastne semenske sestoje jelke, smreke in bukve v različnih delih države. Razpravljala je o zakonodaji na področju gozdnega reprodukcijskega materiala, delovanju gozdarskega sektorja v BiH, različnih okoljskih razmerah, upravljanju gozdov in merilih za odobritev gozdnih semenskih sestojev.

20. in 21. julij 2014 – Projektna skupina je prečkala mejo in prispela v Srbijo, kjer je vodenje transektne vožnje prevzel prof. dr. Saša Orlović, nacionalna kontaktna točka LIFEGENMON za Srbijo. Prvi dan je ekipa obiskala semensko plantažo in klonske nasade topola v Vojvodini v okviru Inštituta za nižinsko gozdarstvo in okolje (ILFE) v Novem Sadu. Naslednji dan je ekipa obiskala raziskovalne ploskve (ICP raven II) za hrast in bukev, sestoje mezijske bukve (*Fagus sylvatica - moesiaca*) na Fruški gori ter semenski sestoj hrasta doba (*Quercus robur*) v Vinični Sumi.

23. julij 2014 – Člani projektne skupine so prispeli v Makedonijo, kjer je prof. dr. Vlatko Andonovski, nacionalna kontaktna točka, organiziral obisk Ohrida in izbranih semenskih sestojih balkanskega bora (*Pinus peuce*) in bolgarske jelke (*Abies borisii-regis*) na Pelisterju.

24. in 25. julij 2014 – Na zadnji postaji, v Solunu, so člane projektne skupine pozdravili projektni partnerji, prof. dr. Filippas Aravanopoulos (AUTH), Nikitas Fragiskakis in Fotis Kiourtsis (GDDAY-DAMT). Udeleženci so obiskali sedež finančne uprave Decentralizirane uprave Makedonije in Trakije Republike Grčije, kjer so bile pripravljene predstavitve in organizirana razprava o prvi transektni vožnji. Petindvajsetega julija so obiskali potencialne ploskve za gozdni genetski monitoring na območju Halkidike in v univerzitetnem gozdu Taxiarchis.

26. julij 2014 – Prva transektna vožnja projekta LIFEGENMON je bila uspešno končana s sestankom tehničnega sveta projekta v Solunu. Na tem sestanku so predlagali nadaljevanje transektne vožnje prihodnje leto.

DRUGA TRANSEKTNA VOŽNJA

Druga transektna vožnja LIFEGENMON se je začela v Skopju 28. junija in se končala v Ljubljani 5. julija 2015.

29. junij 2015 – Prof. dr. Vlatko Andonovski, nacionalna kontaktna točka za Makedonijo, je organiziral jutranji obisk na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in vodno gospodarstvo Makedonije v Skopju. Tam so projekt LIFEGENMON predstavili najvišjim makedonskim državnim uradnikom s področja gozdarstva. Po sestanku je projektna ekipa nadaljevala pot proti severovzhodu.

30. junij 2015 – Projektni ekipi se je pridružila skupina iz Srbije. prof. dr. Saša Orlović, nacionalna kontaktna točka LIFEGENMON, je organiziral vse aktivnosti in obiske na različnih lokacijah v Srbiji. Prvi dan je projektna skupina preživela v nacionalnem parku Kopaonik, kjer je bila predstavljena ICP (raven II), raziskovalna ploskev za smreko. Obiskali so tudi sedež parka, kjer so jim predstavili naravne vrednote, ki so del parka, in kako ga upravljajo. V popoldanskih urah je bila organizirana znanstvena delavnica z desetimi predstavitevami raziskovalcev iz Inštituta za nižinsko gozdarstvo in okolje (ILFE).

1. julij 2015 – Obisk Srbije se je nadaljeval v Nacionalnem parku Tara v Srbiji. Območje parka je večinoma poraščeno z jelovo-bukovimi gozdovi in je eno najdragocenejših gozdnih območij v Evropi. Naslednji postanek je bil v Zaovinah, kjer si je skupina ogledala *locus classicus* Pančićeve omorike (*Picea omorika*). Po vožnji skozi gorate predele na meji med Srbijo in Bosno in Hercegovino je skupina obiskala semenski sestoj črnega bora (*Pinus nigra*) pri Višegradu pod vodstvom prof. dr. Daliborja Balliana, nacionalne kontaktne točke za BiH, in dan sklenila z nočnim obiskom Sarajeva.

2. julij 2015 – Projektna ekipa je prestopila mejo s Hrvaško in obiskala mokrišča v Nacionalnem parku Kopački rit na sotočju Donave in Drave. Prof. dr. Davorin Kajba, nacionalna kontaktna točka za Hrvaško, je organiziral vožnjo s čolni po reki, na kateri so se člani skupine seznanili z mokrišči vrbe, topolovimi sestoji ter drugimi posebnostmi parka. V popoldanskih urah se je v gozdarski koči Hrvatskih šum predstavilo hrvaško državno gozdno podjetje, ki upravlja 80 odstotkov hrvaških gozdov.

3. julij 2015 – Skupina je prečkala hrvaško-madžarsko mejo, kjer jih je pričakal dr. Sándor Bordács, član projektne svetovalecne odbora iz Madžarske. V gozdni drevesnici Tolna so zaposleni v gozdnem podjetju Gemenc predstavili *ex-situ* klonsko zbirko črnega topola (*Populus nigra*). Naslednji postanek je bil obisk gozdarskega podjetja Mecsék, kjer so si na izpostavljenem severnem pobočju ogledali bukov gozd, mešan s hrasti in lipami. Zadnji postanek skupine ta dan je bil na Bodi, kjer si je projektna skupina ogledala množično odmiranje hrasta cera (*Quercus cerris*), ki se pojavlja od leta 2013.

4. julij 2015 – Projektna skupina se je vrnila na Hrvaško, kjer je obiskala gozdarsko podjetje Čazma, del podjetja Hrvatske šume. Prof. dr. Davorin Kajba je predstavil semenske nasade hrasta doba (*Quercus robur*) in poljskega jesena (*Fraxinus angustifolia*) ter semenski nasad za ohranjanje bresta. Skupina si je ogledala tudi impresivno hrastovo drevo v bližini kot primer dobre prakse ohranjanja gozdnih genskih virov *in-situ* (v gozdu). Končali so z obiskom slovenske raziskovalne ploskve za spremljanje gozdne genetike bukve (*Fagus sylvatica*) v bližini Dvora v Sloveniji. Domen Finžgar, gozdarski inženir iz Gozdarskega inštituta Slovenije, je predstavil postopek načrtovanja, označevanja in vzorčenja na ploskvi za gozdni genetski monitoring.

5. julij 2015 – Druga transektna vožnja se je uspešno končala v Ljubljani s sestankom tehničnega odbora projekta LIFEGENMON.

